DIET MALAPPURAM & VIJAYABHERI MALAPPURAM

SSLC MODEL EXAMINATION , MARCH 2022

SANSKRIT (SET-1)

TIME 1:30 hrs SCORE :40

निर्देशा: -

1. 20 निमेषाः समाश्वाससमयः ।प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम्, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च अयं समयः उपयोक्तव्यः ।
2. प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगत्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।
3. प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः ।उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयाः ।
4. 1 - 24 प्रश्नेभ्यः परमतः 40 अङ्काः कल्पिताः ।

I . प्रश्नानां प्रत्येकम् एकैकः अङ्कः ।

भागः 1.

(1 - 6) चतुर्णां समुचितम् उत्तरं कोष्ठकात् चित्वा लिखत । **(4X1=4)**

1. सस्यानि प्रमुखतया कतिविधानि भवन्ति?
   (त्रिधा, चतुर्धा, पञ्चधा)
2. दुर्योधनकृतं पाण्डवद्रोहं पश्यन् कः धृतराष्ट्रं उपेतवान् ?
   (विदुरः, भीष्मः, व्यासः)
3. सर्वधेनूनां माता का ?
   (सरमा, सुरभी, सुरसा)
4. अद्वैतचिन्ताप्रतिष्ठापकः कः ?
   (श्रीशङ्करः, माधवविद्यारण्यस्वामी, दयानन्दसरस्वती)
5. इदंप्रथमतया वेदानां कालनिर्णयं कर्तुं कः प्रयतितवान् ?
   (महात्मागान्धी, बालगङ्गाधरतिलक:, डा. एस्. राधाकृष्णः)
6. सर्वेषां प्राणिनां हृदयावर्जकसमर्थं किम् ?
   (सङ्गीतं, नृत्तं, वाद्यं)

भागः 2.

(7- 9) प्रश्नानां प्रत्येकं एकैकः अङ्कः । **(3X1=3)**

7. क्रिस्तुभागवतस्य कर्ता कः ?

(प्रोफ़. पि सी देवस्या, प्रोफ़. सि पि देवस्या, प्रोफ़. ओ सि देवस्या)

8. पार्वती कस्य पार्श्वे तिष्ठति ?

(पितुः, मातुः, भर्तुः)

9. शाकुन्तलस्य कर्ता कः ?

(भासः, कालिदासः, नलः)

II . प्रश्नानां प्रत्येकं द्वौ अङ्कौ । **(1X2=2)**

भागः 1.

10. उदाहरणानुसारं यदा - तदा उपयुज्य वाक्यं परिवर्तयत ।

उदा - जलोपप्लवः आयाति ।

जनाः कष्टम् अनुभवन्ति ।

यदा जलोपप्लवः आयाति **तदा** जनाः कष्टम् अनुभवन्ति ।

वृक्षे अनेकानि फलानि सन्ति ।

कानिचित् उपयोगशून्यानि भवन्ति ।

भागः 2.

(11- 12) प्रश्नानां प्रत्येकं द्वौ अङ्कौ । एकस्य उत्तरं लिखत । **(1X2=2)**

11. सूचनानुसारं गद्यक्रमं लिखतु ।

एवं वादिनि देवर्षौ
पार्श्वे पितुरधोमुखी ।
लीलाकमलपत्राणि
गणयामास पार्वती ॥

देवर्षौ. . . . . पार्वती . . . . . पार्श्वे . . . . . लीलाकमलपत्राणि . . . . . ।

12. " स्वधर्माचरणं जनतासमक्षं मा कुरुत " इत्याशययुक्तं श्लोकं चित्वा लिखतु ।

i. यूयं स्वधर्माचरणं परेषा-
मालोकनार्थं जनतासमक्षम् ।
मा कार्ष्ट नाकस्थपितुर्न लभ्यो
यद्येवमुत्तुङ्गकृपाप्रसादः ।।

ii. भिक्षा त्वया दक्षिणहस्तदत्ता
मा ज्ञायतां वामकरेण ते सा ।
दानस्य चैवं निभृतं कृतस्य
पिता फलं दास्यति गुप्तदर्शी ।।

III. (13- 16) प्रश्नानां प्रत्येकं त्रयः अङ्काः । त्रयाणाम् उत्तरं लिखत । (3X3=9)

भागः 1.

13. i. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत ।

व्यायामश्च - व्यायामः+ च । (एवं चेत्)

धर्मश्च. . . . . ।

ii. उदाहरणानुसारं विग्रहं लिखत ।

साश्चर्यम् - आश्चर्येण सह वर्तते इति । (एवं चेत्)

सादरम् - . . . . ।

iii. अधोदत्तवाक्यात् सम्बोधनापदं चित्वा लिखत ।

" हे मातः! भिक्षां देहि । इति शङ्करः ताम् अवदत् ।

14. शतृशानजन्तरूपाणि विविच्य पट्टिकां कुरुत ।

गच्छन्, गम्यमानः, प्रेरयन्, जल्पमानः, कम्पमानः, रुदन्

15. उदाहरणानुसारं पट्टिकां पूरयत ।

लट्	लङ्
पठति	....
....	अवदत्
भवति	....

16. यथोचितं योजयत ।

अव्यक्तपुष्पः - ओषधिः ।

प्रतानैः प्रसारिता - वनस्पतिः ।

फलपाकान्ता - वीरुत् ।

भागः 2.

प्रश्नानां प्रत्येकं त्रयः अङ्काः । (1X3=3)

17. अधोदत्तवाक्यात् क्त्वान्त- तुमुन्नन्त- ल्यबन्तरूपाणि विविच्य लिखत ।

सुमेशः नगरं गत्वा मित्रैः सम्मिल्य समुद्रतीरं गन्तुं इच्छति ।

IV . (18- 20) प्रश्नानां प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः । प्रश्नेभ्यः द्वयोः उत्तरं लिखत ।

भागः 1. (2X4=8)

18. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

अमुना वचनेन तोषिता
कमला तद्वनं समन्ततः ।
कनकामलकैरपूरय-
ज्जनताया हृदयं च विस्मयैः ।।

i. अमुना वचनेन तोषिता का ?

ii. जनतायाः हृदयं कैः अपूरयत् ?

iii. लक्ष्मी इत्यर्थकं पदं श्लोकात् चित्वा लिखत ।

iv. अस्मिन् श्लोके क्रियापदं किम् ?

19. सूचनानुसारं जीवनचरितं लिखत ।

सूचना -

नाम - श्री नारायणगुरु: ।

जननम् - तिरुवनन्तपुरे चेम्पषन्ति ग्रामे ।

पितरौ - माटनाशान्, कुट्टियम्मा ।

प्रवर्त्तनमण्डलम् - सामाजिकपरिष्कर्ता, सन्यासिवर्य:, समाजोद्धारक: ।

कृतयः - दर्शनमाला, आत्मोपदेशशतकम्, दैवदशकम् इत्यादय: ।

देहवियोगः - 1928 सेप्तंबर् 21 ।

20. यथोचितं पट्टिकां पूरयत

कृतीनां नाम	**विभागः**	**कर्ता**
. . . .	महाकाव्यम्	कालिदासः
रामायणम्	. . . .	वाल्मीकिः
वृक्षायुर्वेदः	आयुर्वेदः	. . . .

भागः 2.

(21- 22) प्रश्नानां प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः । प्रश्नेभ्यः एकस्य उत्तरं लिखत ।

(1X4=4)

21. सूचनाः उपयुज्य लघूपन्यासं लिखत ।

सूचनाः - संस्कृतसाहित्यम् - दृश्यश्रव्यकाव्यानि - नाटकं रम्यं - अभिज्ञानशाकुन्तलं - नायकः दुष्यन्तः- नायिका शकुन्तला - तेषाम् अनुरागः- गान्धर्वविधिः - कण्वस्य यात्रानुमतिः ।

22 . खण्डिकां पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

मणिप्पूर् राज्ये लब्धजन्मा एम् सि मेरी कोम् लोकप्रसिद्धा मल्लक्रीडालुः (Boxer) भवति । ओलिम्बिक्स् स्पर्धायां मल्लक्रीडाविभागे रजतपतकं प्राप्ता प्रथमभारतीयवनिता चेयं महाभागा ।

कर्षकदम्पत्योः पुत्रीयं वनिता इच्छाशक्त्या कठिनप्रयत्नैः च ईदृशमौन्नत्यं सम्पादितवती । प्रसिद्धस्य मल्लक्रीडालोः डिङ्कोसिंहस्य विजयेन प्रचोदिता इयं पद्मभूषण् , राजीव् गान्धी खेल् रत्ना , पद्मश्री, अर्जुनपुरस्कारः इत्यादिभिः सम्मानिता वर्त्तते ।

प्रश्नाः -

१) एम् सि मेरी कोम् कस्य विजयेन प्रचोदिता आसीत् ?

२) एम् सि मेरी कोम् कथम् औन्नत्यं सम्पादितवती ?

३) एम् सि मेरी कोम् कुत्र जनिमलभत ?

४) एम् सि मेरी कोम् महाभागायै राष्ट्रेण सम्मानिताः पुरस्काराः के ?

V. (23- 24) प्रश्नानां प्रत्येकं पञ्च अङ्काः । प्रश्नेभ्यः एकस्य उत्तरं लिखत (1X5=5)

23. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत ।

आधुनिकभारतस्य शिल्पिः भवति जबहरलाल् नेहरु महाशयः । सः 1889 वर्षे नवम्बर् मासे 14 तमे दिने जनिमलभत । तस्य पिता मोत्तिलाल नेहरु भवति । मातुः नाम स्वरूपाराणी । सः स्वतन्त्रभारतस्य प्रथमप्रधानमन्त्रिपदं स्वीकृत्य राज्यशासनं कृतवान् ।

24. उपदेशात्मिकाभिः कथाभिः सम्पुष्टं भवति महाभारतम् । दुर्योधनकृतं पाण्डवद्रोहं पश्यन् व्यासः धृतराष्ट्रमुपेत्य दीनाः पाण्डवाः सविशेषश्रद्धामर्हन्ति इत्युपदिशति । भाषणमध्ये कथामेकाञ्च कथयति । महाभारतस्य वनपर्वान्तर्गता कथेयं दीनानुकम्पां प्रतिपादयति । न केवलं समाजेषु किन्तु परिवारेष्वपि व्यक्तिभेदः दरीदृश्यते ।

****